

ChristenUnie

Verkiezingsprogramma

Goed voor elkaar!

Putten: 2018-2022

December 2017

Inhoud

Vooraf.....	3
1 Goed Voor Elkaar.....	4
2 Bouwen voor elkaar	9
3 Werken aan de toekomst.....	11
4 Geloven in Putten.....	17
5 Puttense identiteit.....	20
Colofon	21

Vooraf

Verkiezingen gaan over keuzes die iedereen raken: Over wat voor gemeenschap wij willen zijn, hoe wij met elkaar onze straat, buurt en dorp inrichten, waar wij bouwen en werken, hoe wij sport, welzijn en zorg met elkaar organiseren. Hoe leven en werken wij samen in Putten, kortom hoe gaan wij om met elkaar.

Als ChristenUnie geloven wij dat een mens niet alleen voor zichzelf leeft, maar dat wij door God zijn geschapen om met elkaar en voor elkaar te leven. Een gemeenschap waarbij de overheid een bescheiden rol inneemt en ruimte biedt aan inwoners die maatschappelijk initiatief nemen.

Samen maken, zijn en vormen wij Putten tot een gemeenschap waarin iedereen zich thuis kan voelen, waar we ons samen inzetten voor een gemeenschap waarin rekening gehouden wordt met elkaar. U moet een beroep op de overheid kunnen doen als uw vrijheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding komt.

De Bijbel heeft een bevrijdende boodschap die hoop geeft voor de toekomst. God ontfermt zich over deze wereld, heeft oog voor het zwakke. Dat motiveert ons om ons in te zetten, in het besef dat christenen in de politiek deel uit maken van een beweging van christenen die ook op tal van andere plekken in de samenleving hun geloof een stem geven.

Samen zetten we ons in voor een betere samenleving. Omdat we geloven dat God dit van ons vraagt: *“recht doen, goedertierenheid lief te hebben, en nederig te wandelen met onze God”* (Micha 6).

ChristenUnie

 Geef geloof een stem

1 Goed Voor Elkaar

In Putten valt niemand buiten de boot, dat is het uitgangspunt bij de inrichting van de zorg in Putten.

De gemeente Putten is sinds 2015 verantwoordelijk voor veel zorgtaken, die voorheen onder verantwoording van het Rijk of de Provincie vielen. Die overdracht noemen wij decentralisatie. Tegelijkertijd is er minder geld beschikbaar voor het uitvoeren van de zorg, daarom zullen wij nieuwe manieren moeten vinden om de zorg dichtbij mensen te organiseren. Zorg waarbij de mens en omgeving en niet het systeem centraal staat. Zorg waarbij niet het voortbestaan van de zorgaanbieder voorop staat, maar waarbij het belang van degene die zorg en ondersteuning nodig heeft centraal staat. Deze omslag in uitvoering noemen wij transformatie.

De ChristenUnie gelooft in een gemeenschap die gebaseerd is op naastenliefde. Een van de kenmerken van onze Puttense samenleving is dat veel mensen deel uitmaken van een of meerdere netwerken zoals, gezin, kerk, vereniging, school, vriendengroepen, straat etc. Ook op social media maken veel mensen deel uit van netwerken. Tegelijkertijd is er sprake van individualisme en eenzaamheid en zijn er mensen die moeite hebben met de vele veranderingen in de samenleving mee te kunnen doen. Het is daarom belangrijk dat wij omzien naar elkaar en daar waar wij kunnen samen zorgen voor elkaar. De gemeente moet zorgen voor een drempelloze toegang tot ondersteuning en zorg. Praktisch kijken wat nodig is en daarop met elkaar zorg verlenen. Wij willen dan ook niet spreken over *zelfredzaamheid*, maar over *samenredzaamheid*.

Preventie, voorkomen met elkaar

Een gezonde leefstijl maakt de kans groter dat wij langer gezond blijven en langer zelfstandig kunnen blijven functioneren in de samenleving. Het blijkt dat mensen met een laag inkomen gemiddeld 7 jaar eerder sterven en eerder met gezondheidsklachten te maken krijgen. Mensen hebben zelf een grote verantwoordelijkheid om gezonde keuzes te maken. Als overheid kunnen wij helpen dmv voorlichting, het consultatiebureau, JOGG-programma's het stimuleren van spelen, sport en bewegen (JongPutten), de gezonde sportkantine, handhaving van de leeftijdsgrenzen voor wat betreft het gebruik van alcohol en tabak en aanpak van drugshandel. Met de komst van de Omgevingswet krijgt gezondheid een belangrijke plaats bij het inrichten van de openbare ruimte.

Een belangrijk instrument is de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD), maar ook het CJG (consultatiebureau), JongPutten, Jeugdpoint, Buurtzorg Jong, JOGG en de sportverenigingen. Bijna alle kinderen komen op het consultatiebureau, als daar ontwikkel achterstanden worden geconstateerd, worden kinderen aangemeld voor vroegtijdige voorschoolse educatie, waarbij ook de ouders worden ondersteund. Het doel hiervan is om kinderen en ouders een zo groot mogelijke kans te geven op een goede start in het onderwijs en uitval te voorkomen.

Als ChristenUnie willen wij:

- JongPutten behouden
- JOGG behouden
- GGD betrekken bij inrichten openbare ruimte
- Gezonde sportkantine stimuleren
- Stimuleren van sport- en beweegactiviteiten
- Handhaven schoolzwemmen
- Aanpak alcohol, tabak en druggebruik
- Goede Voorschoolse Vervroegde Educatie(VVE)-voorzieningen in Putten

Jeugd en Gezin, met elkaar

Sterke en liefdevolle gezinnen, zijn zeer belangrijk voor kinderen om gezond op te groeien en zich te kunnen ontwikkelen. Helaas geldt niet voor ieder kind dat het in een liefdevol en sterk gezin opgroeit. (V)echtscheidingen komen ook in ons dorp steeds vaker voor. Kinderen raken daardoor vaak in de verdrukking (o.a. loyaliteitsgevoel, schadelijk voor hun ontwikkeling). Wij vinden het daarom belangrijk te investeren in gezinnen en relaties. Dit willen we vooral preventief doen, bijvoorbeeld door een cursus om te leren hoe de signalen op te pikken en hoe daarmee om te gaan.

Het krijgen van kinderen heeft impact op de relatie. Geboortezorg zou zich daarom niet alleen moeten richten op lichamelijke voorbereiding op de komst van een kind, maar ook op de mentale voorbereiding van zowel vader als moeder. Een kind is het beste af als ouders het goed hebben met elkaar. Wij willen ouders daarom ondersteunen door het aanbieden van ouderschaps cursussen via het consultatiebureau.

Gelukkig gaat het met het overgrote deel van de jeugd in Putten goed, maar daar waar ondersteuning en hulp nodig is, moet die hulp in de nabije omgeving snel beschikbaar zijn, zo licht als kan, zo zwaar als noodzakelijk. Het is daarom belangrijk de samenwerking tussen gezin, (vereniging), school, huisartsen en hulpverleners te stimuleren en te faciliteren. Daar waar er drempels in de samenwerking bestaan, probeert de gemeente die drempels weg te nemen. Het eerder inzetten van een 'dwingende' coach kan ellende voorkomen. Bij schuldhelpverlening & preventie is het belangrijk om ook de kinderen goed met geld om te leren gaan.

Passend Onderwijs, met elkaar naar school

Dit leidt ertoe dat er een grotere groep kinderen dan voorheen op de school ondersteuning krijgt. Niet alleen voor kinderen die moeite hebben met leren, maar ook voor de meer begaafde leerlingen dient er passend onderwijs gegeven te worden. Daar waar speciaal onderwijs noodzakelijk is, zijn wij als overheid ondersteunend voor de gezinnen die het betreft. Ondanks dat passend onderwijs een wettelijke verantwoordelijkheid van het onderwijs, faciliteert de gemeente, omdat er nauwe relaties tussen onderwijs, zorg en gezin bestaan.

De gemeente trekt samen met het beroepsonderwijs, voortgezet onderwijs en (voorgezet) speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs op, om kinderen zoveel mogelijk met een goede startkwalificatie op de arbeidsmarkt te laten komen. Daarbij willen we ook aandacht besteden aan het doelgroepenregister.

Van zorgaanbieders vragen wij het kind en zijn/haar omgeving centraal te zetten in de hulpverlening. Het kind leeft in het gezin, op school, in de kerk, op de vereniging en staat niet op zichzelf.

De ChristenUnie wil:

- Ouderschaps cursussen aanbieden
- Geboortezorg voor zowel de lichamelijk als mentale voorbereiding op het krijgen van een kind
- Drempels wegnemen in de jeugdhulpverlening
- Hulpverlening Centrum Jeugd & Gezin en Buurtzorg Jong binnen en vanuit het onderwijs organiseren
- Nauwe samenwerking tussen gezin, school, vereniging en hulpverlening bevorderen
- In de hulpverlening het kind en zijn/haar omgeving centraal zetten
- Startkwalificatie voor alle jongeren bij het betreden van de arbeidsmarkt
- Terugdringen vrijstellingen leerplicht vanwege ziekte
- Hulpverlening binnen het onderwijs integreren/organiseren

- Afstemming Vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) naar (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs

Ouderen/WMO, oud en jong leven met elkaar

Van ouderen wordt verwacht dat zij zo lang als verantwoord mogelijk is zelfstandig blijven wonen. Wij willen onderzoeken of een 'blijverslening' daarin kan helpen. Veel ouderen functioneren prima in de samenleving en hebben hulp van mensen om hen heen, of professionele hulp. Met het ouder worden neemt de mobiliteit af en ligt het gevaar van eenzaamheid op de loer.

Als er zwaardere zorg nodig is, moeten hulpverleners elkaar snel weten te vinden en moet worden voorkomen dat veel tijd en bureaucratie verloren c.q. gepaard gaat met het vinden van de juiste zorg. De gemeente moet daarom actief inzetten op samenwerking in de zorgketens voor jong en oud. Gezond Veluwe is een prachtig initiatief van gemeenten en zorgaanbieders om daar invulling aan te geven.

De ChristenUnie wil:

- Een drempelloze toegang tot hulp, via de gemeente en/of de Stichting Welzijn Putten.
- Overbelaste mantelzorgers ondersteunen
- De samenwerking tussen het sociale netwerk, professionals en vrijwilligersorganisaties (tussen informele en formele zorg) bevorderen
- Voldoende goede (levensloop) bestendige woningen, ook ruimte voor particulier initiatief
- Samenwerking tussen diaconieën en gemeente
- Huisbezoek van alle ouderen vanaf 70 jaar, bewustwording van het ouder worden en de mogelijkheden bv voor woningaanpassing, valpreventie, voorzieningen in het dorp etc
- Eigen bijdrage WMO mag niet belemmerend werken voor het vragen om ondersteuning
- Actieve deelname aan Gezond Veluwe
- Brede trottoirs, overhangend groen terugsnijden, toegankelijke gebouwen en voorzieningen (inclusieve samenleving)

Werken met elkaar, iedereen doet naar beste kunnen mee

Het beste medicijn tegen armoede en sociaal isolement is (vrijwilligers)werk. Werk geeft naast inkomen, sociale contacten, structuur en mede zingeving. Het is daarom belangrijk dat mensen zo snel mogelijk weer aan het werk worden geholpen als zij hun baan kwijt zijn. Gemeente en UWV werken daarom nauw samen binnen de arbeidsmarktregio.

Met Puttense ondernemers worden warme contacten onderhouden om Puttenaren aan stageplekken, werkervaringsplaatsen en banen te helpen. De aangestelde arbeidsmakelaar zien we daarom als een goede investering.

Voor mensen die nog niet fit genoeg zijn om betaald werk te verrichten, wordt vrijwilligerswerk ingezet als re-integratie middel. Daarnaast is preventie belangrijk om instroom te monitoren. Dat komt de Puttense gemeenschap, maar vooral ook de werkzoekende ten goede. Op deze manier kunnen wij als gemeenschap samen werken aan werk. Voor het vrijwilligerswerk doen wij een beroep op verenigingen, kerken en stichtingen.

De ChristenUnie wil:

- Iedereen doet mee in de samenleving
- Nauwe samenwerking tussen gemeente en UWV om mensen aan werk te helpen

- Nauwe banden met Puttense ondernemers, om Puttenaren aan werk te helpen en bedrijven aan werknemers
- Inzet van vrijwilligerswerk, bij verenigingen, stichtingen, kerken als re-integratie instrument
- Gemeente als werkgever neemt vijf mensen met achterstand op arbeidsmarkt aan.

Integratie

De afgelopen jaren zijn er veel nieuwe Puttenaren bijgekomen uit Syrië, Eritrea etc.. Dankzij een actieve groep vrijwilligers en bedrijven worden deze mensen op weg geholpen om deel te nemen aan het dagelijkse leven. Een aantal statushouders is al aan het werk, deze geslaagde voorbeelden willen we laten zien. Een sociaal netwerk om een gezin heen komt de integratie ten goede. Er zijn echter onvoldoende vrijwilligers om daarin te voorzien.

Er is een aantal duidelijke verbeterpunten om de integratie succesvol te laten zijn. De gemeente moet haar rol pakken: er is vooral behoefte aan duidelijk zijn en afspraken handhaven.

Communicatie vanuit de gemeente zou bij voorkeur op taalniveau B1 moeten plaatsvinden.

Meerdere statushouders in één woning heeft meerder voordelen.

Naar het voorbeeld van de barmhartige Samaritaan willen we mensen op weg helpen om vervolgens zelfstandig het leven verder te gaan.

De ChristenUnie wil:

- Een kort (2-jarig) intensief begeleidingstraject (1op1) naar Duits model
- Dit aangevuld met buurtbegeleiding, dus vanuit de directe woonomgeving van de vluchtelingen hulp bieden bij integratie.
- Samenwerken met diaconieën om hier invulling aan te geven
- Maatwerk voor de verschillende groepen bieden:
 - o Voor Eritreeërs is een kamercursus nodig om hier te landen.
 - o Man en vrouw gelijk behandelen, nu blijven vrouwen te vaak thuis
 - o Geen alleenstaanden in een eengezinswoning, dat levert weerstand op in de buurt en werkt integratie tegen.
 - o Om de kans op werk te vergroten het dragen van een hoofddoek afraden
- Ondernemers in Putten faciliteren om versnelde integratie via een werktraject mogelijk te maken.

Sport

Sport is voor jong en oud een middel om gezond en fit te blijven. Onze jongeren leren tijdens de sport omgaan met emoties. Emoties van het winnen en van het verliezen. Voor ouderen is sport een gezonde manier om contacten te onderhouden en verder uit te bouwen. Daarnaast kan sport gebruikt worden om fit te worden en te blijven. Sport heeft binnen de preventie een belangrijke rol.

Er is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in sport. Maar de toekomstige financiering van sport blijft een opgave, waarnaar we samen met de clubs willen kijken. Het ingezette beleid moet verder vormgegeven worden, waarbij maatschappelijke activiteiten van sportclubs mede bepalend zijn voor de financiering. Voor de maatschappelijke activiteiten moeten duidelijke criteria komen waar zij aan moeten voldoen, waarbij recht wordt gedaan aan zowel de grote als kleine verenigingen.

De Sportraad (i.o.) moet een duidelijke stem krijgen binnen de gemeente. De Sportraad moet niet onder leiding staan van de gemeente, maar onafhankelijk kunnen opereren en de belangen van alle sportclubs te vertegenwoordigen.

De omgeving van de sportclubs moet gezond zijn en blijven. Kantines van sportclubs willen we stimuleren om gezond te worden volgens de richtlijnen van het Voedingscentrum. Ook langs de lijnen moet er gekeken worden na gezonde uitstraling (niet roken).

De stichtingen en/of verenigingen zijn verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de accommodaties. Onderhouden afspraken tussen hen en de gemeente dienen voor meerdere jaren te worden vastgelegd.

Behoeften aan accommodaties dienen komende periode in kaart te worden gebracht voor wat betreft investering en exploitatiekosten

De ChristenUnie wil:

- Samen met verenigingen en stichtingen voor voldoende, goede en betaalbare sportaccommodaties gaan;
- Een onafhankelijke Sportraad als adviesorgaan voor de gemeente
- Een gezonde omgeving om te sporten
- Duidelijke criteria voor de financiering van accommodaties en activiteiten van verenigingen en stichtingen

2 Bouwen voor elkaar

In Putten is het goed wonen. Nu de crisis achter de rug is, is de vraag naar woningen enorm aangetrokken. Om de woningmarkt ook op termijn gezond te houden is het belangrijk om divers en flexibel te bouwen. Flink inzetten op kleinere en levensloopbestendige woningen bevordert bovendien de hele doorstroom in de markt.

De afgelopen jaren lag de nadruk op starters, maar voor de woningmarkt in Putten is het nu verstandig om meer in te zetten op eenpersoonswoningen en seniorenwoningen. Daar ligt de grootste behoefte voor de toekomst. Denk aan woningen met een kleinere beukmaat (smaller dan nu gangbaar) danwel rug-aan-rug of in 3-4 bouwlagen. Op dezelfde locatie kunnen dan meer starterswoningen worden gerealiseerd voor een goede prijs.

De woningbouw in Bijsteren heeft –vanwege contracten- de afgelopen jaren voorrang gekregen boven bouwen in het dorp. Dit heeft gezorgd voor langdurige open gaten in het dorp. Dit gaat ten koste van de aantrekkelijkheid van het centrum. Dit moet anders.

Daarnaast wil de ChristenUnie onderzoek doen naar:

- Bouwen van starterswoningen voor Puttenaren, met inachtnaam van de huidige (Europese) wet- en regelgeving waarbij iedereen gelijke kansen heeft.
- Realisatie van huurwoningen voor de grote groep woningzoekenden die teveel verdienen om in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning en te weinig om een woning te kunnen kopen (huurprijsindicatie tussen de € 800,-- en € 900,-- per maand).
- Nieuwe vormen van wonen voor senioren, zoals groepswoningen, wonen en zorg in een passende en gezonde omgeving en wonen voor 60-plussers etc.
- Het realiseren van mantelzorgwoningen (tijdelijk/permanent).
- Gasaansluiting voor nieuwbouwwoningen laten vervallen.

De ChristenUnie wil daarom:

- De ontwikkeling van de woonwijk Rimpeler starten (en op termijn Putten-Zuid)
- Realisatie van levensloopbestendige woningen c.q. seniorenwoningen, indien mogelijk in directe omgeving van de voorzieningen in het centrum
- Aan eigenaren moeten termijnen worden gesteld om verloederde plekken aan te pakken.
- De gemeente heeft een positieve basishouding van als er initiatieven komen vanuit de markt voor inbreidingslocaties (ja, mits..). Inbreidingslocaties in het centrum voortvarend aanpakken
- Bouwen op inbreidingslocaties krijgt voorrang boven bouwen in de weilanden, zoals in Putten-Zuid. Wij denken in ieder geval aan:
 - o Locatie Brinkstraat: omgeving bibliotheek en het politiebureau
 - o Locatie Achterstraat: voorheen Garage Van Rossum
 - o Locatie Ambachtstraat: transformatie bedrijventerrein Ambachtstraat.
 - o Locatie Verlengde Dorpstraat
 - o Locatie nabij School de Akker
- Betaalbare starterswoningen tot maximaal € 200.000,-
- 'Nul op de meter' is uitgangspunt voor alle nieuwbouw

TE KOOP
1 vrijstaande woning en 8 twee-onder-één kapwoningen

Prijzen vanaf €279.000,= V.O.N.

ONTWIKKELAAR:
 mvo projecten
0314-37 28 50
www.mvoprojecten.nl

VERKOOP EN INFORMATIE
ZIELMAN
MAKELAARDIJ O.G. HYPOTHEKEN
0341-36 02 44
www.zielman.nl

3 Werken aan de toekomst

Versterken lokale economische structuur

De arbeidsethos in Putten is goed en draagt bij aan een gezonde economie. De gemeente heeft de afgelopen jaren met de Bedrijvenkring Putten in beeld gebracht hoe de lokale economische structuur kan worden versterkt. Belangrijk doel is behoud van lokale bedrijven en werkgelegenheid in Putten. De gemeente heeft een onderzoek gestart naar voor het gebied gelegen ten zuidwesten van de Henslare. De ChristenUnie wil dat onderzoek steunen, maar wil daarbij wel inzetten op een hoge kwaliteit. De locatie is een entree van Putten en vraagt om een kwalitatief hoogwaardige ontwikkeling.

Op regionale schaal is er een overschot aan bedrijventerreinen, waardoor een pleidooi bij de provincie vraagt om een goede onderbouwing. De ChristenUnie wil daarom een salderingsregeling (meterbank) introduceren, waarbij ontwikkeling van een nieuwe locatie wordt gekoppeld aan sanering elders. Om tegemoet te komen aan de regionale afspraken kan een deel van de te saneren m2 kan dan naar een regionaal bedrijventerrein, een ander deel kan lokaal worden gerealiseerd.

Ook de hardnekkige leegstand op Keizerswoert kan niet los worden gezien van de behoefte aan de uitbreiding van bedrijventerreinen. De werkgroep die zich bezighoudt met de uitbreiding van bedrijventerreinen zal ook met dit punt actief aan de slag gaan, waarbij harde maatregelen nodig kunnen zijn

Wij willen waar mogelijk lokale werkgelegenheid inschakelen (mits juridisch mogelijk), dit naar voorbeeld van de ontwikkeling van Bijsteren. De afgelopen jaren hebben de gemeente, een re-integratiebureau en de bedrijvenkring Putten samengewerkt om mensen die aan de zijlijn staan weer een plek te geven in het arbeidsproces. Via de contacten die wij met lokale bedrijven hebben, willen wij deze aanpak samen met de gemeente intensiveren met als doel om deze groep mensen, waar mogelijk, te plaatsen bij Puttense bedrijven.

Een soortgelijke samenwerking willen wij ook opzetten rondom duurzame energie. Met het klimaatakkoord van Parijs en de vele initiatieven vanuit het bedrijfsleven ontstaat een nieuw momentum. Ook bedrijven en inwoners van Putten zijn aan de slag met duurzame initiatieven. Wij willen die steunen en waar mogelijk regels uit de weg ruimen. Naast het opwekken van duurzame energie is er vooral veel winst te behalen bij het besparen. In de bestaande woningvoorraad is nog veel winst te behalen, waar Puttense bedrijven veel in kunnen betekenen. Samen met lokale ondernemers willen we een actieplan Verduurzaming Bestaande Voorraad opstellen.

De ChristenUnie wil:

- Inzetten op salderingsregeling om ruimte te geven aan nieuwe bedrijvigheid
- een hoog profiel voor de locatie nabij het station
- doorpakken om de leegstand op Keizerswoert te bestrijden
- lokale ondernemers inzetten voor lokale projecten
- samenwerken met bedrijven t.b.v. re-integratie
- met de 10 grootverbruikers in Putten om tafel om een energieplan te maken
- een actieplan 'verduurzaming bestaande voorraad' opstellen met lokale ondernemers

Infrastructuur

De Puttense economie is deels lokaal/regionaal, maar er is ook veel pendel. Dat vraagt om goede verbindingen met de rest van Nederland. Wij willen daarom samenwerken met de gemeenten op de Noord Veluwe:

- Voor een sterke lobby voor verbreding van de A28 (uitwerking regeerakkoord)
- Om te pleiten voor een kwartiersregeling op de spoorlijn Utrecht-Zwolle
- Voor de ontwikkeling van regionale snelfietsroutes

Lokaal wil de ChristenUnie inzetten op de volgende maatregelen:

- Het winkelcentrum auto- en fietsvrij
- Rondweg in het verlengde van de Henslare, qua grondexploitatie gekoppeld aan de ontwikkeling Putten Zuid, die is bedoeld als lokale ontsluiting. Voorwaarde is dat deze geen bovenregionaal verkeer aantrekt.
- Bebording op orde: tijdens en na wegwerkzaamheden zorgen voor duidelijke en actuele bewegwijzering
- Aandacht voor parkeergelegenheid en faciliteiten voor vrachtwagenchauffeurs.
- Zo mogelijk vrijliggende fietspaden, t.b.v. veiligheid, recreatie en gezondheid.
- Een verbreed fietspad tussen Putten en Voorthuizen.

Recreatie

De economie van Putten draait mede op toerisme. Zonder toerisme geen uitgebreide middenstand, geen voor een dorp zeer groot winkelbestand, geen inkomsten uit toeristenbelasting en geen banen. Tegelijkertijd staat de kwaliteit van de recreatie sterk onder druk. De ChristenUnie wil recreatie een flinke impuls geven en wil daarom de komende periode samen met ondernemers inzetten op een stevig uitvoeringsprogramma Vitale Vakantieparken. Dit programma bestaat uit de volgende onderdelen:

1) Ruimte bieden

De methodiek van het bestemmingsplan Krachtighuizen met het indelen van recreatiebedrijven in een bepaalde klasse werkt goed. Goede bedrijven worden geholpen en slechte bedrijven worden aangepakt. We moeten verder gaan onderzoeken waar we recreatie willen stimuleren en faciliteren. Ook pleiten we voor een regionale regeling, naar voorbeeld van de sloopbank voor agrarische gebouwen. Daarmee ontstaat ruimte voor ondernemers om uit te breiden en kunnen verloederde parken worden gesaneerd. De provincie en regio wordt daarbij om steun gevraagd.

2) Handhaving

Permanente bewoning in recreatieverblijven is onwenselijk en er vinden activiteiten plaats op campings die sociaal en moreel absoluut niet wenselijk zijn. Daarom moeten we blijven controleren, handhaven en middels dwangsommen onwenselijke situaties oplossen. Daarbij hebben we wel oog voor de PIN-ers (Personen In Nood). Deze willen we huisvesten en begeleiden in eenvoudige en (voor hen) tijdelijke woningen. Hierdoor worden ze beschermd tegen huisjesmelkers en kan er goede begeleiding op gezet worden door de maatschappelijke organisaties in Putten.

3) Promotie

Putten wil zich positioneren met het kernwoord "Putten Bomendorp". Daarnaast willen we ook regionaal de samenwerking intensiveren en samen met provincie, regiogemeenten, de sector en het lokale bedrijfsleven uitvoering geven aan de Veluwe Agenda 1.0 en de Diamant

van Midden Nederland. Dit onder het motto; 'Gaaf het de Veluwe goed dan gaat het ondernemend Putten ook goed'.

4) Fondsvorming

Om Putten weer een echte recreatiegemeente te maken is veel geld nodig. Voorstel is om vanuit de gemeente in ieder geval de geïnde dwangsommen en de extra OZB-inkomsten (voor stacaravans die voor de OZB als woning worden aangemerkt) in dit fonds te storten. Daarmee ontstaat een basis voor spiegelgeld vanuit provinciale en Europese middelen. Daarmee kunnen bijvoorbeeld kwaliteits-aanjaagteam van de Vitale Vakantieparken aan de slag kunnen.

De ChristenUnie wil:

- volop blijven inzetten op het programma van Vitale Vakantieparken, door ruimte te bieden, te handhaven en te promoten
- een regionale regeling introduceren om sanering en groei mogelijk te maken
- middelen van handhaving, die afgelopen jaren zijn geïnd, inzetten tbv de revitalisering van vakantieparken. Daarmee wordt een stimuleringsfonds gevormd om spiegelgeld vanuit provincie/EU vrij te spelen
- de VVV handhaven
- faciliteren van de invoering van een 'recreatiepas'
- een benchmark over de toeristenbelasting met regiogemeenten

Winkelcentrum

Ons winkelcentrum dient aantrekkelijk, levendig en goed bereikbaar te zijn voor onze eigen Puttense inwoners, maar ook voor onze recreanten en voor het winkelend publiek vanuit de regio.

Voor ondernemers dient het interessant te zijn om zich te vestigen in het centrum van Putten. Gezien de ontwikkelingen in gemeenten rondom Putten is het noodzakelijk dat onze concurrentiepositie en kwaliteitsniveau van het centrumgebied op korte termijn verbetert. Op termijn willen wij toewerken naar een compacter winkelgebied. Om e.e.a. professioneel te begeleiden en verdere initiatieven te ondernemen is ChristenUnie voorstander van aanstelling van een centrummanager.

De ChristenUnie sluit zich aan bij de aanbevelingen uit het Centrumplan en wil:

- Naast handhaving van de VVV in Putten willen wij de aanstelling van een centrummanager financieel faciliteren en stimuleren. Deze manager kan als "verbinder" tussen de verschillende Puttense ondernemersorganisaties, de gemeente Putten / bewoners alsmede eigenaren/verhuurders van panden optreden ofwel het streven is dat er een gezamenlijk Puttens platform gaat ontstaan om zodoende "Putten" in de breedte te promoten;
- Handhaven van gratis parkeren;
- De mogelijkheden voor het opladen van elektrische voertuigen uitbreiden
- Herinrichting van Fontanus- en Kerkplein waarbij de uitstraling van de pleinen passend is t.o.v. het te verbouwen gemeentehuis;
- Herinrichting van het gehele centrum, waarbij het "dorps" karakter niet verloren dient te gaan en waarbij de visie "Putten Bomendorp" ook nadrukkelijk tot uitdrukking komt middels meer groen en meer faciliteiten voor blinden;
- Een beleid dat er op gericht is voor het toestaan van meer horecapleintjes;

- Het opstellen van een nieuw verkeerscirculatieplan, waardoor het centrum verkeerssluwer en daardoor ook verkeersvriendelijker wordt voor de wandelende en fietsende bezoekers;
- Bestaande en vervallen panden/locaties die het dorpsbeeld al jaren ontsieren (waar mogelijk dwingend of via leegstandsbelasting) aanpakken en her-ontwikkelen; Ofwel een actief optreden van uit de gemeente m.b.t. de eigenaren van deze panden.
- Stimulering winkelverplaatsing, zodat een compacter winkelgebied ontstaat;

Agrarisch gebied

Putten is vanouds een agrarische gemeenschap. Het boerenbloed stroomt bij velen en roept veel mooie beelden op. Hoewel een deel van de bevolking aandacht heeft voor lokale producten, is er ook veel onbekendheid met het boerenleven. Doelstelling van “Vallei boert bewust” is om burgers meer beeld van het boerenleven te geven. Naast investeren in sport en gezondheid, zou de gemeente ook moeten investeren in dit soort initiatieven. Bewustwording van voedsel en voedselproductie is de basis voor gezond leven. Samen met “Vallei boert bewust” willen wij hier invulling aan geven, zowel met aandacht generen als financiële ondersteuning.

Drie ontwikkelingen zijn te zien in de landbouw: schaalvergroting, verbreding en hogere verwaardiging van producten met specifieke markten.

Een groot deel van het buitengebied is van oorsprong in beheer bij de agrarische bevolking, maar er staat spanning op die gebieden. Enerzijds wordt er door woningbouw, sport en recreatie gebruik gemaakt van de gronden rondom het dorp, waardoor “landbouw” verdwijnt of moet verplaatsen. Anderzijds, door schaalvergroting en eisen vanuit overheidswege, zal de landbouw steeds aanpassingen moeten doen op maatschappelijk terrein. De mondigheid en verandering van de eisen van de burger, dwingt ook tot financiële injecties die alleen nog worden gefinancierd bij levensvatbare bedrijven, denk aan o.a. luchtwassers en aanpassing op gebied van welzijn en brandveiligheid.

Daarnaast zorgt vergrijzing voor het verdwijnen van veel bedrijven. Verloedering en leegstand moet worden voorkomen. De asbestsanering en de functieverandering hebben daarom prioriteit en vraag om intensieve inzet van de gemeente.

Afgelopen paar jaar zijn er bedrijven omgeschakeld naar het biologisch houden van dieren. Als ChristenUnie Putten zijn we voorstander van dit soort initiatieven. Waar mogelijk willen we helpen. We denken daarbij in eerste instantie aan de bedrijven aan de rand van ons dorp, omdat daar de beleving van het dorp het meest merkbaar en zichtbaar zal zijn.

Een en ander betekent, dat we zowel voor de randen het dorp, als wel de rest van het buitengebied, een plan moeten hebben hoe deze gebieden agrarisch te houden. Op termijn voorzien we meer conflicten tussen de gebruikers van het landelijk gebied. Daarom willen we in gesprek over de toekomst van het landelijk gebied, waarbij we moeilijke vragen niet uit de weg gaan:

- Passen agrarische bouwblokken van 1 ha in het buitengebied of passen deze beter op een (agrarisch) bedrijventerrein?
- Hoe gaan we de komende jaren om met nertsbedrijven die willen uitbreiden, danwel op termijn hun bedrijf moeten beëindigen: is functieverandering dan mogelijk?
- Welk type/omvang bedrijvigheid past in het landelijk gebied?
- Is verplaatsing mogelijk van bedrijven die geuroverlast veroorzaken?
- Is een zonering nodig, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de schil om het dorp, het agrarisch kerngebied en het landgoederenlandschap?

De ChristenUnie is zich bewust van haar rol en taak. We willen ‘agrarisch Putten’ met inzicht en passie bijstaan.

De ChristenUnie wil:

- Samen met “Vallei boert bewust” werken aan bewustwording van herkomst en productie van voedsel
- Flexibele bestemmingsplannen voor de agrarische sector, zodat zij kan inspelen op de snel veranderende markt
- Bij functiewijziging (rood-voor-rood) de woning bij voorkeur in het dorp bouwen in plaats van in het landelijk gebied
- Duurzame energie waar mogelijk ruimte en kansen geven, waarbij de landbouw energieproducent kan zijn
- Meer aandacht voor asbestsanering en functieverandering, die voor veel bedrijven actueel is
- Het gesprek aangaan over de toekomst van het landelijk gebied
- Goede digitale en fysieke bereikbaarheid van het landelijk gebied (goede wegen en glasvezel)

Landschap

De klompenpaden hebben veel mensen opnieuw in contact gebracht met ons landschap. Het buitengebied van Putten is historisch, landschappelijk en recreatie van grote waarde. Dat willen wij koesteren. Wij ondersteunen daarom de stichtingen die zich daarvoor inzetten, zoals de Stichting Natuur en Milieu Putten en het Puttens Historisch Genootschap. Bij kap wordt niet altijd herplant gerealiseerd, dat is wel gewenst.

Ook willen we bij ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied een erfconsultant laten meekijken, zoals dat succesvol in veel andere gemeenten al wordt gedaan.

De ChristenUnie wil:

- Samen met Stichting Landschapsbeheer Gelderland jaarlijks een erfbeplantingsactie organiseren
- Inzet erfconsultant bij nieuwe plannen
- Het beheer van de klompenpaden ondersteunen

4 Geloven in Putten

Wij zijn overtuigd van de waardevolle betekenis die de Bijbelse boodschap en de kerken voor de samenleving hebben. We geloven dat de Christelijke waarden en normen heilzaam zijn voor alle mensen. Wie de Bijbelse boodschap serieus neemt, laat dat doorwerken in zijn omgang met mens en natuur.

We zijn “rentmeesters van Gods goede schepping”. Kerken leveren ook in belangrijke mate maatschappelijk kapitaal in de vorm van vrijwilligerswerk. Het evangelie van Gods genade zorgt daarnaast voor zingeving en hoop voor de toekomst, ook in moeilijke tijden. In ons land zijn waarden van tolerantie, onderling respect en persoonlijke vrijheid al heel oud. De ChristenUnie wil die waarden blijvend ondersteunen en ook opkomen voor het recht op vrijheid van meningsuiting en vrijheid van godsdienst. Wij gaan voor een samenleving waar mensen tot hun recht komen en zich kunnen ontplooiën; waar ze de talenten die God hen heeft gegeven op een goede manier kunnen ontwikkelen, voor zichzelf, maar ook om zo de samenleving te kunnen dienen en voor elkaar te zorgen.

Identiteit /Visie

De ChristenUnie wil zich in zijn politieke handelen baseren op de Bijbel. Wij geloven dat Gods geboden waardevol zijn voor iedereen. Graag willen wij de leefregels vertalen naar de concrete politieke situatie hier en nu in ons dorp.

Zondagsrust

De zondag moet een rustdag blijven. Deze gezamenlijke rustdag is waardevol in onze gehaaste samenleving. Zo is er de ruimte voor kerkgang, sociale contacten en ontspanning. De nieuwe winkeltijdenwet heeft de bevoegdheid voor de openstelling van winkels op zondag bij de gemeenten gelegd. Daarom is het des te belangrijk om opnieuw duidelijk te zijn: we willen dat de winkels op zondag dicht blijven. We willen niet dat kleine zelfstandigen door het grootwinkelbedrijf onder druk worden gezet om op zondag open te zijn en ook niet dat het winkelpersoneel onder druk wordt gezet om op deze dag te gaan werken. Beide groepen hebben recht op een dag rust. De zondagsrust is een groot goed en daarom geen grote manifestaties op de zondag in ons dorp. De erediensten moeten een ongestoord verloop kunnen hebben.

De zaterdagavond heeft een belangrijke plaats in onze gemeente; wij waarderen dat en willen deze sport steunen. Het is fijn, dat verreweg de meeste sportclubs in ons dorp doordeweeks hun sport bedrijven en niet op zondag. Dit moet gestimuleerd worden. Dat we de zondag als rustdag zien, en werken op zondag zoveel mogelijk willen voorkomen betekent ook dat we tegen georganiseerde zondagsport zijn en het openstellen van andere niet noodzakelijke voorzieningen op zondag. De gemeente is verantwoordelijk voor rust rond de kerkgebouwen (tijdens de kerkdiensten).

Christelijk onderwijs

De ChristenUnie vraagt ondersteuning van het christelijk onderwijs in de gemeente. Er zijn plannen om de bekostiging van het levensbeschouwelijk onderwijs op de openbare basisscholen te beëindigen. Wij vinden deze vorming van kinderen waardevol voor hen en voor onze samenleving. We zijn daarom van mening, dat -indien nodig- de gemeente moet bijdragen aan de bekostiging. En in het bijzonder: het godsdienstonderwijs op de openbare scholen (in samenwerking met de kerken) moet blijven. Tijdens de geschiedenislessen op de basisscholen en het voortgezet onderwijs in Putten zou er ook voldoende aandacht besteed moeten worden aan de geschiedenis van Putten.

Vloekverbod.

We vinden het belangrijk om respectvol met elkaar om te gaan ook in ons taalgebruik. Daarom zijn we tegen haatdragende, kwetsende of beledigende uitingen. Daarom willen wij ook dat het vloekverbod in de APV blijft.

Gebed

We weten dat we in ons werk afhankelijk zijn van God, aan Wie we ook verantwoording schuldig zijn. Daarom willen de raadsvergaderingen beginnen met het ambtsgebed waarin we om wijsheid en zegen vragen. En wij vragen ook uw gebed voor ons werk.

Omzien naar elkaar samen met de kerken

We vinden het van belang dat de (burgerlijke)gemeente en de kerken samen omzien naar mensen die hulp nodig hebben. We willen stimuleren dat we elkaar steeds meer als bondgenoten gaan zien en pleiten ervoor dat het diaconale werk vanuit de kerk en het kerkelijk vrijwilligerswerk ten goede komt aan ons hele dorp. Initiatieven als het Diaconaal Platform Putten, de voedselbank, en het inloophuis vinden we waardevol. Verdere activiteiten willen we stimuleren en faciliteren; we denken daarbij aan ondersteuning (praktisch, maar ook psychosociaal) in situaties van werkloosheid, armoede, ziekte, handicaps, ouderen die hulp nodig hebben, verlies, overlijden, statushouders, arbeidsmigranten, enz. Liefdevolle zorg en aandacht bij het levenseinde (ook goede pijnbestrijding) vinden we waardevol. Daarom willen we de hospices in de omgeving ondersteunen. De ChristenUnie waardeert de inbreng van de kerken bij actuele politieke onderwerpen. We willen de kerken daarbij uitdagen om de politiek gevraagd en ongevraagd te benaderen en adviseren.

Subsidies

Naast de subsidies voor het algemeen jeugdwerk vraagt de ChristenUnie om ondersteuning van het kerkelijk jeugdwerk. Dit jeugdwerk - dat honderden kinderen en jongeren bereikt - levert een goede bijdrage aan de sociaal-emotionele ontwikkeling en maatschappelijke vorming van jongeren. We willen christelijke vrijwilligersorganisaties, die zich inzetten voor de Puttense bevolking financieel blijven ondersteunen op basis van sociale activiteiten (naar voorbeeld van de sportclubs). Omdat de beschermwaardigheid van zowel het jonge als het oudere leven ons uitgangspunt is, willen we ook organisaties zoals Siriz en de NPV ondersteunen en waar mogelijk inschakelen bij het uitvoeren van activiteiten voor de gemeente Putten. In Putten bestaan veel (christelijke) koren. Dit is een goede zaak, want dat verbindt mensen en kan een goede inspiratiebron zijn voor een hechte samenleving.

Ruimte voor zorg met eigen identiteit

Iedereen moet de mogelijkheid hebben om de zorg in te kopen die past bij zijn / haar levensovertuiging. De gemeente moet daarom ook de mogelijkheid garanderen om bij christelijke organisaties zorg in te kopen.

De ChristenUnie wil:

- Dat de zondag een rustdag blijft
- Het ambtsgebed en het vloekverbod handhaven
- Politiek en kerken samen omzien naar mensen die hulp nodig hebben; we steunen daarom initiatieven als het inloophuis, de voedselbank, Stichting Present en het Diaconaal Platform Putten (DPP)
- Christelijke vrijwilligersorganisaties steunen, die zich inzetten voor de Puttense bevolking en stimuleren dat deze intensief samenwerken (*vorming van een netwerk*)
- Het kerkelijk jeugdwerk steunen
- Dat mensen de mogelijkheid hebben bij christelijke organisaties zorg in te kopen
- Via de kerken investeren in huwelijkscursussen (hart voor je huwelijk)

5 Puttense identiteit

Geschiedenis

In de schenkingsakte van graaf Folckerus van 855 na Christus wordt Puthem (Putten) voor het eerst vermeld. Folckerus schonk al zijn bezittingen aan het klooster in Werden in Duitsland. Eeuwenlang was de katholieke kerk de moederkerk in ons land, tot 1517, toen door toedoen van Maarten Luther de Reformatie plaatsvond. In 1598 werd Putten een calvinistisch dorp, toen ds. Kintzius werd aangesteld. Vanaf die tijd stempelde het calvinistisch geloof ons dorp. Dat komt nog tot uiting in de samenstelling van de gemeenteraad. De laatste jaren is er nog steeds een nipte christelijke meerderheid. De gemeente Putten mag dankbaar zijn, dat ons dorp nog steeds een christelijke identiteit heeft.

Tijdens de geschiedenislessen op de basisscholen en het voortgezet onderwijs in Putten is het van wezenlijk belang volgens de Christen Unie dat er ook voldoende aandacht besteed moet worden aan de geschiedenis van Putten. In het bijzonder valt te denken aan de tijd van de Reformatie en de razzia van 1 en 2 oktober 1944. Zowel het Puttens Historisch Genootschap als de Stichting Oktober 44 kunnen hierin een voorname rol spelen. Ook willen wij aandacht besteden aan het Puttense dialect, dat langzaam dreigt te verdwijnen.

Monumentale gebouwen zijn in Putten vooral in het buitengebied te vinden, in de vorm van eeuwenoude boerderijen en landgoederen. Wij willen meer aandacht voor zowel rijks- als gemeentelijke monumenten. Daarnaast willen wij onderzoeken over de gemeentelijke monumentenlijst kan worden uitgebreid.

Puttense tradities als de Ossenmarkt en het jaarlijkse oogstfeest op de Mariahoeve zijn daarbij belangrijk om de historie aan een breed publiek te presenteren. Het museum 'De tien malen' en de Mariahoeve hebben daarin een voortrekkersrol. Dankzij vele vrijwilligers kunnen deze activiteiten worden georganiseerd.

Wij willen opnieuw onderzoeken of een locatie voor een Puttens Historisch Museum in het dorp mogelijk is. Dit helpt om meer bewoners en toeristen te bereiken en biedt mogelijk huisvesting voor meerdere verenigingen.

De ChristenUnie wil:

- Samen met het Putten Historisch Genootschap een lespakket ontwikkelen over de geschiedenis van Putten en het dialect
- Positieve aandacht voor het Puttens dialect op de scholen
- De gemeentelijke monumentenlijst uitbreiden
- Zoeken naar een locatie voor een Puttens Historisch Museum
- De relatie Putten – Ladelund consolideren voor de toekomst

Colofon

Dit programma is tot stand gekomen dankzij de inbreng van vele deskundigen. De ChristenUnie Putten is dankbaar voor hun inbreng, steun en gebed.

Met dank aan:

Aalt Posthouwer
Betty Haitzma
Cor Jansen
Dick Klaassen
Erik van Hemel
Evert de Graaf
Herman Kool
Japke Nynke de Haas
Jasper Aalten
Johan de Boer
Marco Daudeij
Wichert Drost
Wim van Oostende

Samenstelling programmacommissie:

Ard Kleijer
Bertus Cornelissen
Paul van der Leeden
TeunJan van Ooijen

Putten, oktober 2017